

A בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of דף ה of מסכת עבודה זרה. Some of the topics we will learn about include.

ריש לקיש says
בואו ונחזיק טובה לאבותינו
שאלמלא הן לא חטאו
אנו לא באנו לעולם

We must show appreciation to our ancestors, because if they had not sinned with the העגל, we would not have been born.

The Machlokes regarding

דאי לא חטאו
לא הוו מייתי
If the Yidden had not worshipped the עגל, whether they would have become like מלאכים and lived forever.

All agree that

דאי לא חטאו
הוו מולדו
If there was no העגל, the Yidden would have continued to bear children.

ארבעה חשובין כמת
עני ומצורע וסומא ומי שאין לו בנים

A

הל'קט
בואו ונחזיק טובה לאבותינו
שאלמלא הן לא חטאו
אנו לא באנו לעולם

דאי לא חטאו
לא הוו מייתי

דאי לא חטאו
הוו מולדו

ארבעה חשובין כמת
עני - ומצורע - וסומא
ומי שאין לו בנים

B

לא קאי איניש אדעתיה דרביה
עד ארבעין שנין
A person does not understand his Rebbe's reasoning until after forty years.

The Mishnah's Halachah of
לפני אידיהן של עובדי כוכבים שלשה ימים
אסור לשאת ולתת עמהם
From three days before the holidays of the idol worshippers, a Jew may not sell to or buy from them.

The amount of time that one buys an animal in advance, depends on whether it was
לאכילה
סגיא בחד יומא
Animal's for eating are bought only one day in advance.

B

לא קאי איניש אדעתיה דרביה
עד ארבעין שנין

לפני אידיהן של עובדי כוכבים
שלשה ימים
אסור לשאת ולתת עמהם

לאכילה
סגיא בחד יומא

C להקרבה
 Animals for offerings, are bought more in advance and this depends on the following:
 ישראל
 דשכיחי מומין דפסלי
 בעינן תלתין יומין
 Jews buy their קרבנות thirty days in advance, because their קרבנות become disqualified even by a simple blemish, which is more common and requires more detailed inspection. However,
 עכו"ם
 דמחוסר אבר אית להו
 בתלתא יומי סגי
 Idol worshippers buy their offerings only three days in advance, because their קרבנות for the בית המקדש become disqualified only by a missing a limb, which is less common and usually readily noticeable.
 ודומיא דקרבנות
 הן נוהגין לעבודת כוכבים שלהם
 And they treat their offerings for עבודה זרה like קרבנות.
 The source for
 מחוסר אבר אסור לבני נח

C

להקרבה
 ישראל
 דשכיחי מומין דפסלי
 בעינן תלתין יומין
 עכו"ם
 דמחוסר אבר אית להו
 בתלתא יומי סגי

ודומיא דקרבנות
 הן נוהגין לעבודת כוכבים שלהם

מחוסר אבר
 אסור לבני נח

1 So, let's review ...

The Gemara continues with a discussion regarding the חטא העגל, and cites the following two Pesukim in תהלים:
 אני אמרתי אלהים אתם ובני עליון כלכם
 אכן כאדם תמותון וכאחד השרים תפלו
 And the Gemara explains that the first Pasuk refers to the period after התורה, when the Yidden were partially elevated to the level of מלאכים, angels.
 And the second Pasuk refers to after the חטא העגל, after they worshipped the Golden Calf, when they were demoted and brought back down to the level of mortal men.
 And the Gemara discusses to what degree they were elevated at that time.

Based on the above, ריש לקיש, at first, makes the following statement:
 בואו ונחזיק טובה לאבותינו
 שאלמלא הן לא חטאו
 אנו לא באנו לעולם
 We must show appreciation to our ancestors, because if they had not sinned with the חטא העגל, we would not have been born.
 Because, ריש לקיש, at first, explains the Pesukim as follows:
 אני אמרתי אלהים אתם ובני עליון כלכם
 At מתן תורה you were elevated to the level of מלאכים, in that
 לא מייתי
 ולא מולדו
 They would not die,
 AND
 They would not bear children;
 However, since,
 חבלתם מעשיכם
 You sinned with the חטא העגל,
 אכן כאדם תמותון וכאחד השרים תפלו
 You were demoted to the level of mortals, in that
 מייתי
 ומולדו
 They will bear children, and eventually die.

1

חטא העגל

אני אמרתי אלהים אתם
 ובני עליון כלכם:
 אכן כאדם תמותון
 וכאחד השרים תפלו:

The Gemara explains that the first Pasuk refers to the period after התורה, when the Yidden were partially elevated to the level of מלאכים, angels.

And the second Pasuk refers to after the חטא העגל, after they worshipped the Golden Calf, when they were demoted and brought back to the level of mortal men.

And the Gemara discusses to what degree they were elevated at that time.

ריש לקיש, at first, makes the following statement:

בואו ונחזיק טובה לאבותינו
 שאלמלא הן לא חטאו
 אנו לא באנו לעולם

We must show appreciation to our ancestors, because if they had not sinned with the חטא העגל, we would not have been born.

Because, ריש לקיש, at first, explains the Pesukim as follows:

אני אמרתי אלהים אתם
 ובני עליון כלכם

At מתן תורה you were elevated to the level of מלאכים, in that

לא מייתי - ולא מולדו

They would not die, AND
 They would not bear children;

However, since,

חבלתם מעשיכם

You sinned with the חטא העגל,

אכן כאדם תמותון וכאחד השרים תפלו

You were demoted to the level of mortals, in that

מייתי - ומולדו

They will bear children, and eventually die.

2 However, the Gemara cites several Pesukim and מאמרי חז"ל that prove that even if there was no העגל, the Yidden would have had children; Among them, another statement of ריש לקיש regarding the Pasuk ... זה ספר תולדות אדם

מלמד שהראה לו הקב"ה לאדם הראשון דור דור ודורשיו דור דור וחכמיו דור דור ופרנסיו Hashem showed אדם הראשון all future generations, their scholars and their leaders. כיון שהגיע לדורו של רבי עקיבא שמח בתורתו ונתעצב במיתתו When he beheld רבי עקיבא, he rejoiced with his Torah but was saddened by his death. Apparently, all the future generations were predestined, even if there was no העגל?

Therefore, the Gemara explains that ריש לקיש meant to say לא תימא אנו לא באנו לעולם אלא כמי שלא באנו לעולם דאי לא חטאו לא הוו מייתי If there was no העגל, our ancestors would have lived forever like מלאכים, but הוו מולדו They would continue to bear children. However, we, their descendants, would have had no significance when compared to them, since they would still be alive. Therefore, בואו ונחזיק טובה לאבותינו שאלמלא הן לא חטאו אנו כמי לא באנו לעולם

2 However, the Gemara cites Pesukim and מאמרי חז"ל that prove that even if there was no העגל, the Yidden would have had children; Among them, another statement of ריש לקיש regarding the Pasuk

זה ספר תולדות אדם...

מלמד שהראה לו הקב"ה לאדם הראשון דור דור ודורשיו דור דור וחכמיו דור דור ופרנסיו

Hashem showed אדם הראשון all future generations, their scholars and their leaders.

כיון שהגיע לדורו של רבי עקיבא שמח בתורתו ונתעצב במיתתו

When he beheld רבי עקיבא, he rejoiced with his Torah and saddened by his death.

Apparently, all the future generations were predestined, even if there was no העגל?

Therefore, the Gemara explains that ריש לקיש meant to say

לא תימא אנו לא באנו לעולם אלא כמי שלא באנו לעולם דאי לא חטאו לא הוו מייתי

If there was no העגל, our ancestors would have lived forever like מלאכים, but

הוו מולדו

They would continue to bear children. However, we would have had no significance when compared to them, since they would still be alive.

Therefore,

בואו ונחזיק טובה לאבותינו שאלמלא הן לא חטאו אנו כמי לא באנו לעולם

3 Accordingly, the Pesukim are understood simply:
 אני אמרתי אלהים אתם ובני עליון כלכם
 At מִתַּן תּוֹרָה you were elevated to the level of מַלְאֲכִים, in that
 לא מייתי
 They would not die,
 However, since you sinned with the חטא העגל,
 אכן כאדם תמותון וכאחד השרים תפלו
 You were demoted to the level of mortals, in that
 מייתי
 They will eventually die.

3

Accordingly, the Pesukim are understood simply:

**אֲנִי אָמַרְתִּי אֱלֹהִים אֶתֶם
 וּבְנֵי עֲלִיּוֹן כֻּלְּכֶם**

At מִתַּן תּוֹרָה you were elevated to the level of מַלְאֲכִים, in that

לֹא מִיִּיתִי

They would not die,

However, since you sinned with the חטא העגל,

אֲכֵן כְּאָדָם תִּמּוֹתוּן וְכָאֶחָד הַשְּׂרִים תִּפְלוּ

You were demoted to the level of mortals, in that

מִיִּיתִי

They will eventually die.

4 However, according to this understanding that at מִתַּן תּוֹרָה they were not meant to die in the future, the Gemara asks;
 Why did the Torah write Halachos that apply only when people die?
 Such as;
 פרשת יבמות
 The obligation for one to marry the widow of his deceased brother who died and left no children; and
 פרשת נחלות
 The rules of heirs inheriting the estate of a deceased person;
 And the Gemara answers;
 כתיבי קראי על תנאי
 These Mitzvos were given only on condition; that if the Yidden were to sin and there would be מיתה, these Halachos would apply.
 =====

4

However, according to this understanding that at מִתַּן תּוֹרָה they were not meant to die in the future,

?

Why did the Torah write Halachos that apply only when people die?

Such as;

פרשת נחלות	פרשת יבמות
<i>The rules of heirs inheriting the estate of a deceased person;</i>	<i>The obligation for one to marry the childless widow of his deceased brother.</i>

כתיבי קראי על תנאי

These Mitzvos were given only on condition; that if the Yidden were to sin and there would be מיתה, these Halachos would apply.

5 The Gemara concludes, however, that there is actually a whether מחלוקת תנאים

אי לא חטאו לא הוו מייתי

And cites a Pasuk in the Torah in ואתחנן where Hashem said

מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אותי ולשמור את כל מצותי כל הימים למען ייטב להם ולבניהם לעולם

And there's a Pasuk in what benefit the חכמים רבי יוסי וחכמים רבי יוסי means:

רבי יוסי, agrees with ריש לקיש, and therefore states in a Braisa

לא קיבלו ישראל את התורה

אלא כדי שלא יהא מלאך המות שולט בהן

At מתן תורה the Yidden received the benefit to live on forever, but due to the חטא העגל they became subject to death.

However, the חכמים state in a previous Braisa;

לבטל מהם מלאך המות אי אפשר

שכבר נגזרה גזרה

Even at מתן תורה the Yidden were destined to die, due to the חטא of the הדעת. Rather,

לא קיבלו ישראל את התורה

אלא כדי שלא תהא אומה ולשון שולטת בהן

At מתן תורה the Yidden received the benefit that they became powerful like מלאכים in that no nation could rule over them, as the Pasuk says

אני אמרתי אלהים אתם ובני עליון כלכם

However, because of the חטא העגל

אכן כאדם תמותון וכאחד השרים תפלו

And according to the חכמים,

עניות, poverty; refers to מיתה;

Because due to the חטא העגל, the Yidden lost their power and other nations would plunder their wealth.

5 The Gemara concludes, however, that there is actually a whether מחלוקת תנאים

אי לא חטאו לא הוו מייתי

And cites a Pasuk where Hashem said

מי יתן

והיה לבבם זה להם ליראה אותי ולשמור את כל מצותי כל הימים למען ייטב להם ולבניהם לעולם

רבי יוסי

agrees with ריש לקיש, and says

לא קיבלו ישראל את התורה

אלא כדי שלא יהא מלאך המות שולט בהן

At מתן תורה the Yidden received the benefit to live on forever, but due to the חטא העגל they became subject to death.

מכאן

state in a previous Braisa;

לבטל מהם מלאך המות אי אפשר

שכבר נגזרה גזרה

Even at מתן תורה the Yidden were destined to die, due to the חטא of the הדעת.

Rather,

לא קיבלו ישראל את התורה

אלא כדי שלא תהא אומה ולשון שולטת בהן

At מתן תורה the Yidden received the benefit that they became powerful like מלאכים in that no nation could rule over them,

as the Pasuk says

אני אמרתי אלהים אתם

ובני עליון כלכם

However, because of the חטא העגל

אכן כאדם תמותון וכאחד השרים תפלו

עניות, poverty; refers to מיתה;

Because due to the חטא העגל, the Yidden lost their power and other nations would plunder their wealth.

6 And the Gemara concludes this discussion with a well-known Braisa:

ארבעה חשובין כמת
 עני ומצורע וסומא ומי שאין לו בנים
 עני דכתיב כי מתו כל האנשים
 מצורע דכתיב אל נא תהי כמת
 וסומא דכתיב במחשכים הושיבני כמתי עולם
 ומי שאין לו בנים
 דכתיב הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי
 =====

6 And the Gemara concludes this discussion with a well-known Braisa:

ארבעה חשובין כמת
 עני ומצורע וסומא ומי שאין לו בנים

דכתיב	דכתיב	דכתיב	דכתיב
עני	מצורע	וסומא	ומי שאין לו בנים
כי מתו כל האנשים	אל נא תהי כמת	במוזשכים הושיבני כמתי עולם	הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי

7 The Gemara continues with the previously mentioned Pasuk in which משה רבינו related to the Yidden that during Hashem said מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אותי Who will give the Yidden the heart to always fear me.

And משה רבינו rebuked the Yidden as follows

כפויי טובה
 בני כפויי טובה
 בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא לישראל
 מי יתן והיה לבבם זה להם
 היה להם לומר תן אתה

When Hashem told the Yidden מי יתן, the Yidden should have requested that Hashem should grant them this יראה.

Nevertheless,

אף משה רבינו לא רמזה להן לישראל אלא לאחר ארבעים שנה
 rebuked the Yidden only in ערבות מואב which was forty years after תורה רבה, because as רבה explains ש"מ לא קאי איניש אדעתיה דרביה עד ארבעין שנין
 A person does not understand his Rebbe's reasoning until after forty years.
 =====

7 מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אותי
 Who will give the Yidden the heart to always fear me.

And משה רבינו rebuked the Yidden as follows

כפויי טובה
 בני כפויי טובה

בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא לישראל מי יתן והיה לבבם זה להם היה להם לומר – תן אתה

מי יתן, the Yidden should have requested that Hashem should grant them this יראה.

Nevertheless,

אף משה רבינו לא רמזה להן לישראל אלא לאחר ארבעים שנה

rebuked the Yidden only in ערבות מואב which was forty years after תורה,

because as רבה explains

ש"מ לא קאי איניש אדעתיה דרביה עד ארבעין שנין
 A person does not understand his Rebbe's reasoning until after forty years.

8 The Gemara now returns to explain the Mishnah's Halachah

לפני אידיהן של עובדי כוכבים שלשה ימים
 אסור לשאת ולתת עמהם
 From three days before the holidays of עכו"ם, a Jew may
 not sell to or buy from them, because in this time the עכו"ם
 buy their offerings for the עבודה זרה.

The Gemara asks
 ומי בעינן כולי האי

Our Mishnah implies that the עובדי כוכבים buy their offerings three days in advance?

While the Mishnah in חולין states
 בארבעה פרקים בשנה

המוכר בהמה לחבירו צריך להודיעו
 אמה מכרתי לשחוט בתה מכרתי לשחוט

On the day before the four טובים ימים when many animals are slaughtered for their meat, one who sells animals must notify the buyer that he also sold the animal's mother or daughter on this day, because we assume that both animals will be slaughtered on the same day, and there is an Issur of ואת בנו, one may not slaughter an animal and its child in one day.

This implies however, that if he sold the other animal on the previous day, the seller does not need to notify the buyer, and we assume that the other animal was already slaughtered.

Apparently, because as Rashi says
 לא זבין אינש מקמי סעודה אלא חד יומא

People do not buy animals more than one day in advance?

8

From the previous Mishnah...

לפני אידיהן של עובדי כוכבים
 שלשה ימים
 אסור לשאת ולתת עמהם

From three days before the holidays of עכו"ם, a Jew may not sell to or buy from them, because in this time the עכו"ם buy their offerings for the עבודה זרה.

ומי בעינן כולי האי

Our Mishnah implies that the עובדי כוכבים buy their offerings three days in advance?

?

While the Mishnah in חולין states

בארבעה פרקים בשנה
 המוכר בהמה לחבירו צריך להודיעו
 אמה מכרתי לשחוט
 בתה מכרתי לשחוט

On the day before the four טובים ימים when many animals are slaughtered for their meat, one who sells animals must notify the buyer that he also sold the animal's mother or daughter on this day, because we assume that both animals will be slaughtered on the same day, and there is an Issur of ואת בנו, one may not slaughter an animal and its child in one day.

This implies however, that if he sold the other animal on the previous day, the seller does not need to notify the buyer, and we assume that the other animal was already slaughtered.

Apparently, because as Rashi says
 לא זבין אינש מקמי סעודה אלא חד יומא
 People do not buy animals more than one day in advance?

9 The Gemara answers that the Mishnah in חולין refers to לאכילה
 סגיא בחד יומא
 Animal's for eating are bought only one day in advance.
 But our Mishnah refers to להקרבה
 Animals for offerings are bought more in advance. And the amount of time needed, depends as follows: ישראל
 דשכיחי מומין דפסלי
 דעינן תלתין יומין
 Jews buy their קרבנות thirty days in advance, because their קרבנות become disqualified even by a simple blemish, which is more common and requires more detailed inspection. However, עכו"ם
 דמחוסר אבר אית להו
 בתלתא יומי סגי
 Idol worshippers buy their offerings only three days in advance, because their קרבנות for the בית המקדש become disqualified only by a missing limb, which is less common and usually readily noticeable. ודומיא דקרבנות
 הן נוהגין לעבודת כוכבים שלהם
 And they treat their offerings for עבודה זרה like קרבנות דקרבנות.
 As רב אלעזר says
 מנין למחוסר אבר דאסור לבני נח
 A non-Jew may not bring an animal with a missing limb for a קרבן, because in פרשת נח the Pasuk states
 ומכל החי מכל בשר
 שנים מכל תביא אל התיבה
 ... להחיות אתך
 אמרה תורה
 הבא בהמה שחיין ראשי אברים שלה
 נח was told to bring into the תיבה only animals whose limbs are healthy, and as Rashi explains
 על שם שהיה עתיד נח להקריב מהן
 Because נח would later bring קרבנות from these animals.

9
 לאכילה
 סגיא בחד יומא
 Animal's for eating are bought only one day in advance.

להקרבה
 Animals for offerings are bought more in advance.
 And the amount of time needed, depends as follows:

עכו"ם
 דמחוסר אבר
 אית להו
 בתלתא יומי סגי
 Idol worshippers buy their offerings only three days in advance, because their קרבנות become disqualified only by a missing limb, which is less common and usually readily noticeable.

ישראל
 דשכיחי מומין
 דפסלי
 דעינן תלתין יומין
 קרבנות
 Jews buy their קרבנות thirty days in advance, because their קרבנות become disqualified even by a simple blemish, which is more common and requires more detailed inspection.

ודומיא דקרבנות
 הן נוהגין לעבודת כוכבים שלהם
 And they treat their offerings for עבודה זרה like קרבנות.

As רב אלעזר says
 מנין למחוסר אבר דאסור לבני נח
 A non-Jew may not bring an animal with a missing limb for a קרבן,

because the Pasuk states
 ומכל החי מכל בשר
 שנים מכל תביא אל התיבה
 להחיות אתך...

אמרה תורה
 הבא בהמה שחיין ראשי אברים שלה
 נח was told to bring into the תיבה only animals whose limbs are healthy,

and as Rashi explains
 על שם שהיה עתיד נח להקריב מהן
 Because נח would later bring קרבנות from these animals.

10 And the source for טריפה, that a נח may not bring a טריפה animal, depends:
 According to the opinion of טריפה אינה יולדת
 A טריפה animal cannot give birth;
 The source is in the words. לחיות זרע
 Only animals that will give birth were to be brought to the תיבה.
 While according to the opinion of טריפה יולדת
 A טריפה animal can give birth;
 The source is in the word אתך
 בדומין לך
 The animals were to be like you;
 Like נח who was not a טריפה.

10 And the source for טריפה, that a נח may not bring a טריפה animal:

<p><i>According to the opinion of</i> טריפה יולדת <i>A טריפה animal can give birth;</i> <i>The source is</i> אתך <i>בדומין לך</i> <i>The animals were to be like you - like נח who was not a טריפה.</i></p>		<p><i>According to the opinion of</i> טריפה אינה יולדת <i>A טריפה animal cannot give birth;</i> <i>The source is</i> לחיות זרע <i>Only animals that will give birth were to be brought to the תיבה.</i></p>
---	--	--

